

Algemene Raad-Vrijstelling van verplichting bij patroon kantoor te houden

Verloop van een procedure

Van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten Inzake het beroep ingesteld door:

Mr X, wonende te V,

Mr R, wonende te W,

Mr Z, wonende te S

Appellanten,

Gemachtigden: Mr Q en T

Tegen de beslissingen van: De Raad van Toezicht van de Orde van Advocaten in het Arrondissement Y Overgenomen wordt hetgeen dienaangaande is vermeld in de beslissing van de Algemene Raad van 1 december 1986. Nadien heeft op 6 januari 1987 overleg plaatsgevonden tussen de Raad van Toezicht enerzijds en X c.s. en hun raadslieden anderzijds. Vervolgens heeft de Raad van Toezicht zich opnieuw over de zaak beraden en bij brief d.d. 28 januari 1987 gemotiveerd aan de Algemene Raad uiteengezet dat hij zijn beslissingen van 8 september 1986 handhaaft. Daarop heeft Mr T bij brief d.d. 11 februari 1987 namens X c.s. een nader beroepschrift bij de Algemene Raad ingediend. Desgevraagd hebben X c.s. en de Raad van Toezicht vervolgens laten weten geen behoefte te hebben aan een verdere mondelinge behandeling. Voorts heeft de Raad van Toezicht op 25 februari 1987 schriftelijk bezwaar gemaakt tegen de overlegging door X c.s. van een door Mr Z opgesteld intern verslag van de bespreking van de Raad van Toezicht X c.s. en hun raadslieden d.d. 6 januari 1987 en daarbij verzocht dit verslag terzijde te leggen. Er is geen proces-verbaal of een officieel verslag van de bespreking van 6 januari 1987 opgemaakt. X c.s. heeft niet tevoren aan de Raad van Toezicht medegedeeld dat zij voornemens waren een verslag van deze bespreking op te maken teneinde dit aan de Algemene Raad over te leggen. De Algemene Raad oordeelt daarom de bezwaren van de Raad van Toezicht tegen de overlegging van het interne verslag in zoverre gegrond dat dit niet kan worden aangemerkt als een verslag van hetgeen door de leden van de Raad van Toezicht tijdens deze bespreking is opgemerkt. De Algemene Raad neemt echter wel kennis van de opmerkingen van X c.s., waarbij overigens in het midden kan blijven of deze tijdens het gesprek zijn gemaakt.

De feiten

Voor wat betreft de feiten als ook de standpunten van X c.s. en de Raad van Toezicht wordt verwezen naar de beslissing van 1 december 1986. In de nadien gewisselde stukken

hebben X c.s. en de Raad van Toezicht hun stellingen verder uitgewerkt als ook hun visie op de beslissingen van 1 december 1986 kenbaar gemaakt. De Algemene Raad stelt vast dat na zijn beslissing van 1 december 1986 niet een regeling in onderling overleg is tot stand gekomen. De Algemene Raad zal daarom thans op basis van de stukken een beslissing nemen. Daarbij geldt als hier herhaald en ingelast hetgeen in de beslissing van 1 december 1986 werd overwogen. Zoals de Algemene Raad reeds heeft overwogen verlangt artikel 4 lid 2 van de Stageverordening in beginsel ('tenzij de Raad andere bepaalt') van de stagiaire dat hij in voldoende mate tracht een patroon te vinden bij wie hij kantoor kan houden. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 4 lid 2 blijkt dat de zinsnede 'tenzij de Raad anders bepaalt' in dit artikellid op verzoek van het College van Afgevaardigden is opgenomen voor het geval sprake is van een bijzonder geval. Waarin van de stagiaire in redelijkheid niet kan worden gevergd dat hij solliciteert naar een plaats op een bestaand kantoor. In een dergelijk geval kan de Raad van Toezicht - en in het geval van beroep de Algemene Raad - bepalen dat voor die stagiaire de zoek -verplichting niet geldt. Anders dan de Raad van Toezicht is de Algemene Raad van oordeel dat in het onderhavige geval sprake is van een bijzonder geval, waarin " overigens onder de hieronder te noemen voorwaarden " vrijstelling van de zoek " verplichting dient te worden verleend. Dit bijzondere karakter van het onderhavige geval is in hoofdlijnen reeds uiteengezet in de beslissing van de Algemene Raad van 1 december 1986. Een doorslaggevende rol spelen: De bijzondere demografische en geografische omstandigheden in de IJsselmeerpolder. Elders in het land ontwikkelen groeikernen zich in en rond bevolkingscentra met een infrastructuur die zich in de loop der jaren allerlei terreinen, waaronder de rechtshulp, heeft ontwikkeld. In de IJsselmeerpolder zijn in hoog tempo enkele groeikernen in pas ontgonnen land ontstaan, terwijl er in de omgeving hiervan niet een plaats is waar van oudsher een rechtbank en een aantal advocatenkantoren gevestigd zijn. Het feit dat er volgens de Raad van Toezicht in een straal van 25 kilometer rond B zelfs geen advocaten zijn, die voor een aanwijzing tot buitenpatroon in aanmerking komen, geeft mede gelet op de bevolkingsomvang van Lelystad een aanwijzing dat her sprake is van een bijzondere situatie, die zich niet leent voor een stringente toepassing van de door de Raad van Toezicht gehanteerde 25 kilometer criterium. Het samenstel van factoren, genoemd op pagina 9 van de beslissing van 1 december 1986, dat in casu aan de orde is. Hoewel de Algemene raad met de Raad van Toezicht van oordeel is dat de afzonderlijke factoren ieder op zich van onvoldoende gewicht zijn voor een vrijstelling van de zoekverplichting, meent hij dat die factoren in onderling verband, en gecombineerd met hetgeen hiervoor sub a en hierna sub c wordt opgemerkt, van zodanig gewicht zijn dat een vrijstelling verleend dient te worden. De eerdere sollicitaties van X c.s. en de omstandigheden, waaronder zij hebben besloten gezamenlijk een kantoor te stichten. Deze spelen in zoverre ook een rol dat naarmate men reeds actief in andere arrondissementen van vestiging. Dit laatste laat overigens onverlet het uitgangspunt dat men in beginsel steeds opnieuw moet zoeken naar een binnenpatroon in het arrondissement, waar men zich als advocaat wil vestigen. Bij dit alles overweegt de Algemene Raad dat de Stageverordening niet aangewend mag worden voor het voeren van een vestigingsbeleid, noch in positie noch in negatieve zin. De Stageverordening is niet een

instrument om de vestiging van advocaten met al dan niet bijzondere kennis, ervaring, belangstelling of praktijkvoorkeur te bevorderen of af te remmen. Een en ander wordt opgemerkt aanleiding van de beschouwingen van X c.s. in hun nadere beroepschrift en het voorstel van de Raad van Toezicht aan X c.s. om in Y een sociaal kantoor te beginnen. De Raad van Toezicht heeft zijn afwijzende beslissing mede gebaseerd op de constatering dat X c.s. niet voldoen aan de eisen van het Y Stagereglement. Dit reglement bevat in hoofdstuk III een aantal voorwaarden voor de buitenstage, terwijl hoofdstuk IV een aantal bijzondere bepalingen voor de buitenstage bevat. De bepalingen beogen onder meer te voorzien in het toezicht op de praktijkuitoefening en de opleiding van de stagiaire. In dit verband bevat het reglement in artikel 12 onder meer de eis dat de kantoren van patroon en stagiaire niet meer dan 25 kilometer van elkaar verwijderd zijn. Van belang is verder artikel 27 van dit reglement, dat bepaalt dat de Raad van Toezicht slechts in bijzondere gevallen ontheffing van één of meer verplichtingen, die uit het stagereglement voortvloeien, kan verlenen. In casu zou een stringente toepassing van de artikelen 11 en 12 van het Stagereglement ertoe leiden dat X c.s. geen vrijstelling kunnen verkrijgen van de verplichting bij de patroon kantoor te houden. Dit zou echter betekenen dat het Stagereglement derogeert aan de bepalingen van de Stageverordening. Gegeven het feit dat er in aanleiding is voor een vrijstelling van de zoekverplichting had de Raad van Toezicht gebruik moeten maken van de in artikel 27 van het Stagereglement voorziene mogelijkheid tot afwijking van het reglement. De Stageverordening biedt ingevolge artikel 13 juncto artikel 4 lid 1 de mogelijkheid voorwaarden te verbinden aan de vrijstelling van de verplichting om bij de patroon kantoor te houden. In dit verband heeft de Algemene Raad kennis genomen van de intrekking door de Raad van Toezicht van zijn bezwaar dat de financiering van X niet voldoende zou zijn gewaarborgd. Nu aldus aan de eis van artikel 4 lid 3 wordt voldaan dient nog nagegaan te worden in hoeverre het toezicht op de praktijkuitoefening van X en hun opleiding voldoende gewaarborgd zijn, alsmede welke voorwaarden hiertoe aan de vrijstelling verbonden dienen te worden. Gedurende de procedure hebben X c.s. een aantal voorstellen gedaan met betrekking tot hun opleiding en begeleiding, welke in aanvulling op het ter zake bepaalde in het Y Stagereglement naar oordeel van de Algemene Raad in voldoende mate tegemoet komen aan het " uit een oogpunt van opleiding en begeleiding op zichzelf juiste " bezwaar dat het kantoor van X c.s. op meer dan 25 kilometer van het kantoor van hun onderscheidene patroons gevestigd zal zijn. Deze voorstellen bestaan uit een bijzonder begeleidingsplan, waarin niet alleen de patroons maar ook enkele ervaren advocaten een belangrijk aandeel zullen hebben. Tegen dit laatste bestaat geen bezwaar mits de verantwoordelijkheid bij de patroon blijft berusten, zodat er voor de Raad van Toezicht één aanspreekbare persoon is. Op basis van de voorstellen van X c.s. vat de Algemene Raad de te stellen voorwaarden als volgt samen:

1. De eerste zes maanden van de stage.

1.1 Overleg

1.1.1. Patroon en stagiaire plegen wekelijks op vrijdagmiddag mondeling met elkaar overleg over de praktijkuitoefening en de zaken van de stagiaire en wel afwisselend op het kantoor van de patroon en van de stagiaires.

1.1.2. Eén van de onder 1.2 genoemde advocaten pleegt wekelijks op het kantoor in B overleg met de stagiaires over hun praktijkuitoefening en hun zaken.

1.1.3. Eén keer in de drie maanden vindt een bespreking plaats tussen stagiaire(s), patroon(s) en de onder 1.2 genoemde advocaat / advocaten.

Volgt

Vernietiging van de beslissing van de Raad van Toezicht en vrijstelling van de verplichting bij hun patroon kantoor te houden zulks met ingang van de datum waarop appellanten, de door hen voorgestelde patroons en de in deze beslissing sub 5 onder 1.2 genoemde advocaten schriftelijk aan de Raad van Toezicht zullen hebben bevestigd dat zij de in deze beslissing sub 5 opgenomen voorwaarden aanvaarden en deze gedurende de stage van appellanten zullen naleven, alsmede " voor wat betreft de voorgestelde patroons "dat zij bereid zijn de verantwoordelijkheid voor de stage van appellanten te dragen en erop zullen toezien dat gedurende de stage van appellanten voormelde voorwaarden zullen worden nageleefd.